

TISZTELT OLVASÓKÖRI ELNÖKSÉG, TAGSÁG, MEGHÍVOTT VENDÉGEK!

A **Lesekabinetek** már a 18. században, a felvilágosodással létrejött olvasóköri elődök voltak és az olvasásra ösztönözték az embereket.

Gróf Széchenyi István egyik kiváló hazaművelési elhatározása volt az 1825–27 évi, országgyűlésen, Pozsonyban bejelentve, hogy Pesten magas szintű polgári egyletet hozzon létre. 1826-ban megalapította a Pesti Kaszinót, amely elsősorban a polgárság és a nagykereskedők felvételét célozta. Hazánkban 1848-ig 200 egylet, kaszinó és olvasótársaság alakult.

Hódmezővásárhelyen már 1827-ben, a Fekete Sasban megalakult a Piroska Egylet. A vérbefojtott szabadságharcunk után, 1860-ban Kaszinó Egyesület alakult, majd 1869-től Szametz András létrehozta az Első Olvasó Népkört, amelyben 28 évig elnökölt. Hazánkban szinte innen indult el az új olvasóköri mozgalom.

Mint ismert, Rákosiék uralomra jutásával bezárták az olvasóköröket. Darabig még a megalakult TSZCS-k égisze alatt pártházakként kínlódott, máshol a tanyai iskolák fölszámolásáig, kultúresték néven vegetált. A rendszerváltoztatás előtt Vásárhelyen engedélyezték a Sóshalmi Iskolában a tanyai kör megújítását. Az olvasóköri mozgalom országosan valójában 2000 után kezdett el terebélyesedni.

Az alapító atyák azok az idős emberek voltak, akik kezdetben a régi olvasóköri művelődést utánozták. Vásárhelyen dr. Lázár János volt a polgármester, aki nyugdíjazásom után maga mellé vett és kérte, hogy az új országos olvasóköri mozgalom reformálására induljak az esedékes elnöki választáson. Erős küzdelem végén, két elnököt választottak: Budapestről Nemes Erzsébetet, és vidékről engem. Társelnökök lettünk. Már ez is jelentős változást hozott.

Megindult a tagtoborzás, új helyi vezetők választása. Megtartottuk az elődök valamennyi hasznos foglalatosságát. Ahol hajlandóság mutatkozott, ott régi használati tárgyakat gyűjtöttek, főleg korábbi köri tisztségviselők fotóival, archív kézimunkákkal, és a magyar történelmi szimbólumainkkal díszítették a nagytermüket. Az elkobzott könyvek pótlásául újabbak gyűjtése, helyi és országos szakmai lapok felfrissítése következett. Elindultak a kulturális rendezvények. Ezekhez híres szakembereket hívtak meg előadóknak.

Kialakítottuk az olvasókörök közötti baráti, szellemi kapcsolatot. A határainkon túli, különböző kulturális magyar egyesületekkel kezdtük kiépíteni a kapcsolatot. Ez akkor legjobban a vajdasági magyar településeken

gyümölcsözött. Fontos lépés volt, hogy egy-egy hét végére, a fővárosba és az országba múzeumlátogatást és városnézést szerveztünk, sőt a határainkon túli, elszakított magyar területeinkre teli busszal indultunk látogatásra.

Mielőtt Nemes Erzsébettel átadtuk az elnökséget, már elindult a régi épületek renoválása, bővítése, korszerűsítése, és a helyi önkormányzatoktól, intézményektől történő segítségkérés, valamint a pályázatírások lehetősége is fölcillant.

Közben évtizedek teltek. Több olvasóköri megszűnt, mások alakultak. Szomorú, hogy nem kevés olvasóköri Szövetségünket nem értékelve, nem lépett be a haladást jelentő közösségünkbe! Természetesen, erre senkit sem ösztönözhattunk. Mi nem politikai, nem ateista, és liberális, hanem csírájában fejlődő kulturális és erkölcsi miliót építünk! Egy magyar népi, valamint a helyi, haza- és világtörténelemben haladó világot kívánunk! Kérem, ezen legyenek kedvesek elgondolkodni!

Alapvető, hogy ne mondjunk le a könyvtárainkról. A könyv nagyon fontos tárgy, különösen akkor, ha íróját dedikálta. Ezzel ugyanis egy másik minőséget ér el. Ugyanakkor a haladáshoz tartozik, hogy az internetről ma már szinte bármit le tudunk tölteni, nélkül kiolvasni. A rosszul látóknak fontos a hangos könyvtár. A másik kiváló tárhely a **Magyar irodalom@világhálón** található.

Itt jutottunk el napjainkig. A koronavírus világviszonylatban olyan minőségi átrendeződést okozott, amely megváltoztatja egész szemléletünket. Akkor maradunk fent és tudunk fejlődni, ha egész kapcsolatrendszerünket teljes mértékben modernizálni tudjuk, alkalmazkodva az alapjaiban megváltozott körülményekhez. Ehhez a legfontosabb, hogy fiatalokat bevonva, a mai közvetítő technológiát, kommunikálni tudó központot a legelterjedtebb az OSZK MEK, amelynek linkjét a számítógépes keresőben néhány kattintással díjtalanul kibonthatjuk, és akár egész könyvtárakat tudunk fizetés, valamint olvasóköriként helyi bázisokat tudunk létrehozni.

A hatalmas területű Ausztráliában, ahol a farmok száz mérföldekre vannak egymástól, a tanítás sok évtizede rádióan, majd interneten közvetítve történik. Nemzedékek fejezik be tanulmányaikat úgy, hogy diák és tanár közvetlen nem is találkozik. Európában, így hazánkban is ez év tavaszán rövid idő alatt kiépítették az iskola és az otthon maradt tanuló kapcsolatát. Vírusveszély nélkül, az olvasókörieknek is ez fontos lesz.

Ma már az internet világában, az okos telefonokkal, laptopokkal, kis kamerákkal, egymással kommunikálni tudunk. A háztartásokban is szaporodnak a drónok, amelyekkel egy aratóversenyt, udvari műsort, szabadtéri előadások

részleteit lehet rögzíteni és összevágni. Az újonnan kiépülő technika vonzza a fiatalokat, amely a tagságot is megfiatalítja. A közvetítés fölépítésével egyre érdekesebbé válik az olvasókörökben folyó kiváló kulturális élet megismertetése, amely eddig országosan meglehetősen elszigetelt volt.

Az olvasókörök támogatásával, az Olvasóköri Szövetség vezetőségén belül, létre lehet hozni egy külön informatikai bázist, ahol a bejövő kép- és hanganyagot műsorra fejlesztve, hetente külön adást tudnak továbbítani az egész térségben, sőt az M5 kulturális tévécsatorna számára.

Az olvasókörök vegyék föl a kapcsolatot az országgyűlési képviselőkkel. Ezt a mozgalmat beépítve hazánk értékrendjébe hungarikummá kell válnia, amelyet hazánknak támogatnia fontos. Ha a gyöngyöspatai cigányházadésért családonként milliókat fizetettek ki, akkor a mi harmadik évszázados magyar kultúrmozgalmunk támogatására is föl kell hívni a figyelmet, amelyre államunk régen segítséget nyújthatott volna, további, megfelelő pályázatok kiírásával és rendszeresen, évi elkülönített pénzösszegek segítségével.

Ehhez kívánok Önöknek összefogást és sok sikert!

Hódmezővásárhely, 2020. augusztus 21.

Szenti Tibor
író, néprajzkutató,
egykori országos olvasóköri társelnök